

Llicenciatura: Periodisme (Ob)
(5 crs.)
(3er. Curs, Grup 51, 6è Semestre)

Professors: Miquel Rodrigo
Teresa Velázquez

A) OBJECTIUS

Introducció als principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses. Aconseguir que l'alumne interpreti correctament la lectura d'un treball de recerca aplicat a la comunicació de masses i l'elaboració d'un projecte d'investigació.

B) PROGRAMA

TEMA I: La investigació de la comunicació i els seus procediments metodològics.

1. Mètode i coneixement científic i l'estudi de la comunicació de masses. 2. Diferents formes d'aproximació al coneixement científic (anàlisi, síntesi, inducció, deducció, analogia, etc.). 3. Epistemologia del coneixement científic. 4. Relació entre teoria, metodologia i tècniques d'aplicació. 5. Disciplines, perspectives metodològiques i tècniques d'investigació en comunicació: els principals paradigmes. 6. El problema del mètode en les ciències socials: l'àmbit de la investigació en comunicació. 7. El llenguatge científic: conceptes i termes. 8. Les tècniques de lectura. 9. Centres d'investigació en comunicació de masses. 10. Publicacions especialitzades en la investigació de la comunicació.

TEMA II: El procés d'investigació i les seves etapes:

1. Organització, planificació i procés del projecte científic. 2. Delimitació de l'objecte d'estudi. 3. Elaboració de l'estratègia d'investigació. 4. Elecció del tema. 5. Plantejament del problema. 6. Delimitació d'objectius. 7. Marc teòric i fons documentals. 8. Tipus d'investigació: descripció, explicació, exploració. 9. Formulació d'hipòtesis. 10. Disseny i estratègia de la investigació. 11. Delimitació i disseny de la mostra. 12. Pla de treball, periodització i pressupost. 13. La pràctica de la investigació. 14. Comprovació i generalització de resultats.

TEMA III Tècniques d'investigació per a l'anàlisi de la comunicació de masses: estudi de casos.

1. Els mètodes d'interrogació: aplicació de les tècniques quantitatives a la investigació de la comunicació. L'enquesta 2. Els mètodes d'interrogació: aplicació de les tècniques qualitatives a la investigació de la comunicació de masses. L'entrevista en profunditat, l'observació participant, els grups de discussió, les històries de vida 3. La investigació longitudinal i les seves modalitats. 4. Els continguts de la comunicació i l'aplicació de tècniques per a la seva anàlisi. L'anàlisi de contingut, l'anàlisi semiòtica-discursiva, l'anàlisi hemerogràfica.

III) BIBLIOGRAFIA

- General

- AA.DD. Metodología para la investigación histórica de la prensa. Quaderns d'història de la comunicació, no. 8. Bellaterra, Biblioteca de la Facultat de Ciències de la Comunicació, 2a. ed.
- ANDER-EGG, E. Técnicas de investigación social. Buenos Aires. Editorial Humanitas, 1987, 21è. ed.
- BLUMER, H. El interaccionismo simbólico: perspectiva y método. Barcelona, Hora, S.A., 1982
- CICOUREL, A. V. El método y la medida en sociología. Madrid, Editora Nacional, 1982.
- ESTRUCH, J. "El conflicte quantitatiu/qualitatiu: un fals problema". Dins de: Societat Catalana de Sociologia (I.E.C.) Tècniques qualitatives en ciències socials: cicle de conferències, 6, 7, 13 i 14 de març de 1991. Barcelona, Societat Catalana de Sociologia (I.E.C.), 1992, pp.7-16.
- GARCIA FERRANDO, M., IBÁÑEZ, J. i ALVIRA, F. (comps.) El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación. Madrid, Alianza Editorial, 1992.
- GUASCH, O. Observación participante. Madrid, CIS, 1997.
- JENSEN, K.B. i JANKOSWSKI, K.B. (eds.) Metodologías cualitativas de investigación en comunicación. Barcelona, Bosch, 1993.
- MARDONES, J.M. Filosofía de las ciencias humanas y sociales. Barcelona, Anthopos, 1991.
- PONS, I. Programación de la investigación social. Madrid, C.I.S., 1993.
- RADCLIFFE-BROWN, A.R. El método comparativo en la antropología social. Barcelona, Anagrama, 1975.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I. i ISPIZUA, A. La descodificación de la vida cotidiana. Métodos de investigación cualitativa. Bilbao, Universidad de Deusto, 1989.
- TAYLOR, S.J. i BOGDAN, R. Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda del significado. Barcelona, Edic. Paidós, 1992.
- WIMMER, R.D. i DOMINICK, J.R. La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1996, 1a. ed.

- Complementària

- AA.DD. Eurofiction 1997 primo rapporto sulla fiction televisiva in Europa. Roma RALVOPT/153, 1998. Edició a càrrec de Milly BUOANNO.
- ANGUERA, M.T. Metodología observacional en la investigación psicológica. Vol I Fundamentación. Barcelona, PPU, 1991.
- ANGUERA, M.T. "Metodología observacional". Dins de: J. Arnau i J. Gómez (eds.) Metodología de la investigación en ciencias del comportamiento. Murcia, Universidad de Murcia, 1990.
- BAKEMAN, R. Y. i GOTTMAN, J. M. Observación de la interacción: introducción al análisis secuencial. Madrid, Morata, 1989.
- BARDIN, L. El análisis de contenido. Madrid, Akal, 1986, 21è. ed.
- BOSCH, J.L. i TORRENTE, D. Encuestas telefónicas y por correo. Cuadernos Metodológicos, no. 9. Madrid, CIS, 1993
- BOUDON, E. i LAZARSFELD, P.F. (comps.) Metodología en las ciencias sociales. Barcelona, Laia, 1985.
- CAFFAREL, C. i VELÁZQUEZ, T. (coords.) "Metodología de la investigación". (Área de trabajo I). Dins de: A.I.C.E. La investigación en la comunicación. III Simposio de la Asociación de Investigadores en Comunicación del Estado Español (A.I.C.E.). Madrid, AICE, 1992, pp. 21-123.

- CHALMERS, Alan F. ¿Qué es esa cosa llamada ciencia?. Madrid, Siglo XXI, 1994.
- FESTINGER, L. i KATZ, D.(comps.) Los métodos de investigación en las ciencias sociales. Barcelona, Edic. Paidós, 1992.
- HARVATOPOULOS, Y. et al. El arte de la encuesta. Bilbao, Deusto, 1992.
- JENSEN, K.H. La semiótica social de la comunicación de masas. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1997.
- KRIPPENDORFF, K. Metodología de análisis de contenido. Barcelona, Paidós, 1990.
- KRUEGER, R.A. El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada. Madrid, Pirámide, 1991.
- LAKATOS, I. La metodología de los programas de investigación científica. Madrid, Alianza Editorial, 1989.
- MAYNTZ, R., HOLM, K. i HÜBNER, P. Introducción a los métodos de la sociología empírica. Madrid, Alianza Editorial, 1980, 2a. ed.
- MORENO, A. La mirada informativa. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1998.
- OROZCO GOMEZ, G. "Dialéctica en la mediación televisiva. Estructuración de estrategias de recepción por los televidentes". Dins de: Anàlisis. Quaderns de comunicació i cultura, no. 15, 1993, pp. 31-44.
- PUJADA, J.J. El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales. Cuadernos Metodológicos, no. 5. Madrid, CIS, 1992.
- RODRIGO, M. Los medios de comunicación ante el terrorismo. Barcelona, Icaria, 1991.
- VELAZQUEZ, T. Los políticos y la televisión. Aportaciones de la teoría del discurso al diálogo televisivo. Barcelona, Ariel, 1992.
- VELAZQUEZ, T. "La interpretación del discurso cultural-comunicativo en los medios de comunicación". Dins de: A.I.C.E. La investigación en la comunicación. III Simposio de la Asociación de Investigadores en Comunicación del Estado Español (A.I.C.E.). Madrid, AICE, 1992, pp. 31-34.
- VILCHES, L. Televisión. Los efectos del Bien y del Mal. Barcelona, Paidós, 1995, 2a. ed.

IV) DESENVOLUPAMENT DEL CURS

- a) Clases teòriques.
- b) Projecte d'investigació com a treball de curs: confecció d'un model.

V) AVALUACIÓ:

- a) Treball de curs
- b) Examen final.

